

Hollós Máté

SZEMÉLYRE SZABOTTAN

HORGAS BÉLA VERSÉHEZ

2018-12-11 | HORGAS BÉLA VERSÉHEZ, JEGYZET

SZERŰ

Török Sándor századik születésnapjára

Ki-kirajzolódás, árnyas

Szem-íriszben?

(TÓTH ESZTER: Dobbantás)

*Élet és halál egyként -szerű-e nem tudom a
választ nem tudta megértetni
velem az antropozófia szép meséivel ő sem
mikor még nap mint nap összefonódtak
történeteink szálai a hatvanas évek derekától
a Szalay utcai meg a Thököly úti
szerkesztőségben és úgy tűnik föl ma előttem
különbözőségünk most már fix pont marad nem
változnak nézeteink de mi ez a világító
egybevágások mögött szóra bíró kérdező
erő az idő ahogy nő vagy zsugorodik vadul
a kor irgalmatlanul relativizáló tényeivel sem
halványíthatja el amit tőle kaptam mindegy is
minek nevezem aránynak-e a jó iránt az
érzékekben ő föltételezte hogy pedzem erre
játszott (varázsló) egyenesen személyemre szabott
értelemben. Szeretném itt
az alkalom tákolta térben időben
szem-írisz-rajzban megerősíteni -szerűségeink közös
szálait dokumentálni hogy megvan nálam az a
valami gilikoti nem ragadt bele a béljós(nők)
sarába nem fújta szét a kozmikus ürességbe gonosz
világhuzat ellene mondom.*

Életszerű, vagy inkább álomszerű, ha egy költő legközelebbi nem-rokonom századik születésnapját köszönti, s versének mottójául legközelebbi rokonom, Édesanyám verséből idéz?

Török Sándor nevét megőrzi néhány már eddig klasszikussá vált műve, s ma még sokan vannak, akik szeretettel emlegetik 33 esztendeje eltávozott személyiségét: szűkebb és tágabb körű jótetteit, általam néha túlzónak ítélt keresztényi megbocsájtását, mély humorát. A mottó pedig Tóth Eszter *Dobbantás* című költeményéből az emlékezetben őrződés megmaradás-képét idézi föl. (A vers csattanója az örökkévalóság: *Testetlen is, oly iszonyú / bagyulátlan / a tomboló úrben, bármily / csóró nonfigurában / ne én tovább? / Nem hiszem.*)

finoman megkínálta

Ez minden vallási hit alapja, de ilyen „tudományos” megfogalmazásban Tóth Eszternél – a Török Sándoréval azonos szellemben – nyilvánvalóan az antropozófia tanulmányozásából, műveléséből

fakad. Török Sándor az 1930-as évektől foglalkozott e szellemtudománnyal. Olvasói révén ismerkedett meg vele, akik gyerekmeséiben az antropozófia tartalmait vélték felfedezni, ő meg aztán mindenkivel, akivel összehozta a sors, kész volt megosztani a tanultakat, megtapasztaltakat. Nem mániákusan öntötte a közléseket, finoman megkínálta a barátot, ismerőst, aki alkata, világnézete szerint felszínesen vagy elmélyülten tudomásul vett valamit. Nekem, aki afféle pótgyerek voltam Török Sándoréknál – ez „burokban születésem” egyik eleme – kamaszkoromig egy szót sem szólt az antropozófiáról (miként Anyám sem), mert tudták, hogy Édesapám nem venné szívesen. Akkor érkezett témáink közé, amikor 14–15 évesen a világ „végső kérdéseit” kezdtem feszegetni, s addig tartott, amíg nem éreztem, hogy az elméletből következő gyakorlatok lelkesen és gondolkodásomon „erőszakot tennének”.

A *Szerű* gondolatgörgetegéből pontosan kiolvasom, hogy Horgas Béla is „megkínáltatott”, „kóstolt”, ellentétbe került, s a Török Sándorral való barátság leghalványabb sérülése nélkül távozott a kínálásból. Távozott? Talán nem ezt mondja a vers: „...a kor irgalmatlanul relativizáló tényeivel / sem halványíthatja el amit tőle kaptam / mindegy is minek nevezem arálynak-e a / jó iránt az érzékekben ő föltételezte / hogy pedzem erre játszott (varázsló) / egyenesen személyemre szabott értelemben.” Török Sándor csakugyan „varázsló” volt, mint híres meséjének főszereplője, Csilicsala. A hites varázsló, aki „hívásra azonnal megjelenik, hívás nélkül egy kicsivel előbb”, megadta a szükséges segítséget a tűzre rossz fát tévő kisdíák

„barátjának”, Balogh Gyuszinak, de a „varázs-hűhó” jegyében nem változtatott az élet valós tényein. Nem oldotta meg a kisfiú által „elbaltázott” dolgokat a varázs „erejével”, nem azt a mintát kínálta, hogy nekünk semmi dolgunk, a varázsló – az antropozófia fogalomhasználatával a felettünk álló angyal, arkangyal, szeráf, kerub stb. – majd segít. Török Sándor a bajukban hozzá fordulókat is arra terelte, ahol maguk juthattak a megoldáshoz. „Személyre szabott értelemben.” (Ha saját szavaimmal értelmezném: a csodához nem a *várás*, hanem a *fogadásra készülés* kell.)

„Szeretném itt / az alkalom tákolta térben időben / szem-írisz-rajzban megerősíteni - szerűségek közös / szálaikat dokumentálni...” Horgas Béla tehát nem *elvet*, hanem *beépít*. Arról, hogy érintetlen maradt az antropozófiától és Török Sándortól, nem írt volna verset. Az nem lett volna élménye, hát még költői mondanivalója. Horgas őrizi a Török Sándorral folytatott beszélgetések, viták emlékét, „megvan nálam az a bizonyos gilikoti” – utal megint csak egy Török Sándor-i mesemotívumra, az „árnyas szem-íriszben” keresi a szeretett barát alakját, s az általa képviselt szellemi világot. Megeshet: nem konkrétan megrajzolhatót talál. De a titok nem gyengítő, hanem erősítő tényező. Amikor valami nem *az*, hanem csak *olyan, mint – szerű...*

kép | shutterstock.com